

[1/19]

Elizabeth Tasker,

FABRYKA PLANET. Planety pozasłoneczne i poszukiwanie drugiej Ziemi

Wyd. oryg. 2017 / wyd. polskie 2018

Nowości, odkrycia, wyniki badań są obecnie dostępne dla wszystkich zainteresowanych szybciej niż kiedykolwiek wcześniej. Internet, czasopisma elektroniczne, a nawet klasyczne czasopisma drukowane błyskawicznie dostarczają je czytelnikom. Inna sprawa to, czy są one dość zrozumiałe. Ktoś powie, że dla specjalisty z danej dziedziny liczy się szybkość, a zrozumienie nie będzie już problemem. Ale co z osobami, które specjalistami nie są? A może dopiero mają się nimi stać? Od czegoś muszą zacząć.

Dlaczego piszę o tym tutaj? Książka Elizabeth Tasker jest świetnym przykładem popularyzacji nauki, a w zasadzie Nauki. Brytyjska astrofizyczka pisze o zagadnieniach trudnych, o zagadnieniach, w których czasami jest więcej pytań niż odpowiedzi, o zagadnieniach, nad którymi naukowcy pracują intensywnie na całym świecie i to w tej chwili. O zagadnieniach, o których jeszcze dwadzieścia pięć lat temu czytać można było w literaturze określanej jako „science fiction”. Bowiem dwadzieścia pięć lat temu pewni byliśmy istnienia tylko jednego układu planetarnego – naszego Układu Słonecznego. Dzisiaj planety wokół bliższych i dalszych gwiazd naszej Galaktyki odkrywane są niemal codziennie. Nie chodzi jednak tylko o odkrywanie innych planet i ich układów. Chcemy poznać ich właściwości; chcemy też dowiedzieć się jak powstały. Nie są to zagadnienia łatwe, ale za to fascynujące. A w tej książce jeszcze dodatkowo świetnie opisane.

Elizabeth Tasker

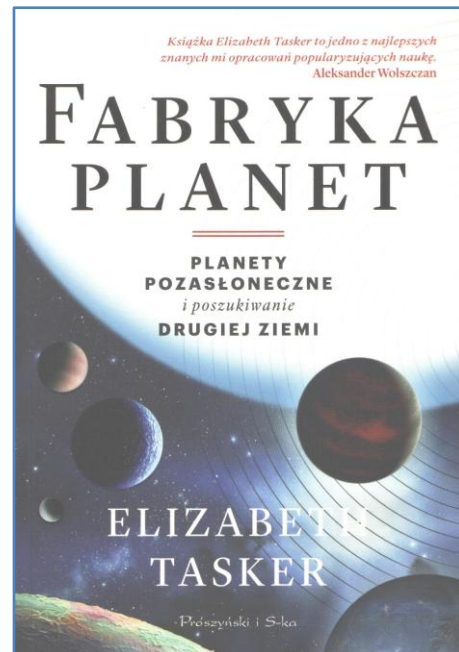
Aby mówić o właściwościach i powstawaniu układów planetarnych, trzeba dobrze poznać budowę i kosmogonię własnego systemu. Taka wiedza będzie dobrym punktem odniesienia, jak również może służyć do weryfikacji naszych hipotez. Nie mamy przecież podstaw by wątpić w niezmiennosc praw fizyki i procesów chemicznych zarówno w czasie jak i w przestrzeni. Ale to działa też w drugą stronę: badając inne układy planetarne, będące na różnych etapach formowania się czy też powstające w różnych miejscach, możemy sporo dowiedzieć się o powstaniu i funkcjonowaniu oraz zmianach zachodzących w Układzie Słonecznym. Książka Elizabeth Tasker jest właśnie tak przygotowana – mówi o innych układach planetarnych, czasami zupełnie odmiennych od naszego, ale ta odmienność odnosi się do naszego systemu – systemu, który znamy najlepiej. Co nie oznacza, że wiemy już o nim wszystko.

Nie będę książki streszczał z dwóch powodów: nie da się tego zrobić w kilku zdaniach (choćby ze względu na dużą liczbę zaprezentowanych informacji, hipotez, wyników badań i dyskusji), ale też nie ma to za bardzo sensu. Książkę po prostu trzeba przeczytać (i mieć pod ręką, by móc do niej wracać).

Czytać trzeba powoli, układając sobie obraz przekazywany przez Autorkę. Czasami trzeba wrócić do tego co było wcześniej – wiele zagadnień nie jest łatwych i wymaga uważnej lektury, pomimo jasnego i zrozumiałego języka (brawa dla Autorów przekładu: Bogumiła Bienioka i Ewy L. Łokas!). Czasami trzeba zajrzeć do słownika zamieszczonego na końcu książki; czasami dobrze byłoby pogłębić niektóre zagadnienia – Autorka przygotowała obszerny wykaz lektur uzupełniających, często w postaci artykułów dostępnych w Internecie. Niestety, wszystkie wskazane pozycje są w języku angielskim, co szczególnie dla mniej doświadczonych Czytelników może być problemem – mam tu na myśli głównie młodych, przyszłych adeptów planetologii.

Książkę „Fabryka planet” poleca prof. Aleksander Wolszczan – myślę, że to dobra rekomendacja.

Ale jest też pewien mankament... Książka wydana jest starannie, ilustracje są czytelne, druk nie męczy oczu, ale wydawca (Prószyński i S-ka) nie przemyślał sprawy okładki. Jest to bowiem zwykła, miękka

okładka kartonowa. Przecież ona się błyskawicznie zniszczy od częstego zaglądania! Bo nie jest to lektura na dwa wiosenne czy jesienne wieczory... (w Wielkiej Brytanii część nakładu jest w twardej oprawie).
Ja swój egzemplarz już obłożyłem.
J. W. Kosiński

Biblioteka PPiM: Sygn. 07.016 (pol) / Sygn. 07.020 (eng)

